

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

22. december 2010 *

I sag C-393/09,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Nejvyšší správní soud (Den Tjekkiske Republik) ved afgørelse af 16. september 2009, indgået til Domstolen den 5. oktober 2009, i sagen:

Bezpečnostní softwarová asociace — Svaz softwarové ochrany

mod

Ministerstvo kultury,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (refererende dommer), J. Malenovský og T. von Danwitz,

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

* Processprog: tjekkisk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 2. september 2010,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Bezpečnostní softwarová asociace — Svaz softwarové ochrany ved advokát I. Juřena

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og D. Hadroušek, som befuldmægtigede

— den finske regering ved J. Heliskoski, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved H. Krämer og P. Ondrůšek, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. oktober 2010,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 2, i Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EFT L 122, s. 42) og artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10).

- 2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Bezpečnostní softwarová asociace — Svaz softwarové ochrany (forening for beskyttelse af software, herefter »BSA«) og Ministerstvo kultury (kulturministeriet) vedrørende denne sidstnævntes afslag på at give BSA tilladelse til fælles forvaltning af ophavsrettigheder til edb-programmer.

Retsforskrifter

International ret

- 3 Artikel 10, stk. 1, i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, der er indeholdt i bilag 1 C til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, undertegnet i Marrakech den 15. april 1994 og godkendt ved Rådets

afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336, s. 1) (herefter »TRIPs-aftalen«), bestemmer:

»Edb-programmer skal, uanset om der er tale om kilde- eller objekt-koder, beskyttes som litterære værker i henhold til Bernerkonventionen ((Parisakten af 24.7.1971) som affattet efter ændringen af 28.9.1979 (herefter »Bernerkonventionen«)).«

EU-retlige forskrifter

Direktiv 91/250

- 4 Syvende, tiende og ellefte betragtning til direktiv 91/250 er affattet som følger:

»I dette direktiv omfatter betegnelsen »edb-program« programmer i enhver form, herunder programmer inkorporeret i datamater; betegnelsen omfatter også forberedende designarbejde, der fører til udviklingen af et edb-program, under forudsætning af at det forberedende arbejde er af en sådan karakter, at et edb-program på et senere stadium kan være resultatet heraf.

[...]

Edb-programmets funktion er at kommunikere og arbejde sammen med andre komponenter i et edb-system og med brugere, og med henblik herpå er en logisk og i givet fald en fysisk sammenkobling og interaktion nødvendig, for at alle programmell- og maskindelene kan arbejde sammen med andet programmel og maskinel samt med brugerne, på den måde det er hensigten, det skal fungere.

De dele af et edb-program, som tilvejebringer denne sammenkobling og interaktion mellem komponenterne i et system, benævnes normalt »grænseflader«.

5 Artikel 1 i direktiv 91/250 bestemmer:

»1. I henhold til bestemmelserne i dette direktiv skal medlemsstaterne give edb-programmer ophavsretlig beskyttelse som litterære værker efter Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker. I dette direktiv omfatter udtrykket »edb-program« forberedende designmateriale hertil.

2. Beskyttelsen i henhold til dette direktiv finder anvendelse på enhver form, hvori et edb-program udtrykkes. Idéer og principper, som ligger til grund for de enkelte elementer i et edb-program, herunder sådanne idéer og principper, som ligger til grund for dets grænseflader, nyder ikke ophavsretlig beskyttelse efter dette direktiv.

3. Et edb-program skal nyde beskyttelse, hvis det er originalt i den forstand, at det er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse. Der gælder ikke andre kriterier for, om et edb-program er berettiget til beskyttelse.«

Direktiv 2001/29

6 Niende og tiende betragtning til direktiv 2001/29 anfører:

»Udgangspunktet for en harmonisering af ophavsret og beslægtede rettigheder bør være et højt beskyttelsesniveau, da sådanne rettigheder er af afgørende betydning for den intellektuelle skabelsesproces. En sådan beskyttelse bidrager til at bevare og udvikle kreativiteten til gavn for ophavsmænd, kunstnere, producenter, forbrugere, kulturen, industrien og almenheden generelt. Intellektuel ejendomsret er derfor blevet anerkendt som en integrerende del af ejendomsretten.

Hvis ophavsmænd og kunstnere skal kunne fortsætte deres kreative og kunstneriske arbejde, er det nødvendigt, at de modtager et passende vederlag for anvendelsen af deres værker, og det samme gælder producenterne, der skal kunne finansiere dette arbejde. De investeringer, der er nødvendige for at fremstille varer som f.eks. fonogrammer, film eller multimedieprodukter og tjenesteydelser som f.eks. bestillingstjenester, er meget betydelige. En passende retlig beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder er nødvendig for at sikre et sådant vederlag og muliggøre et tilfredsstillende afkast af investeringerne.«

7 20. og 23. betragtning til direktiv 2001/29 præciserer:

»Dette direktiv bygger på de principper og bestemmelser, der allerede er fastsat i de gældende direktiver på området, herunder direktiv [91/250], og det videreudvikler disse principper og bestemmelser og anvender dem på informationsområdet. Bestemmelserne i nærværende direktiv bør gælde med forbehold af [dette direktivs] bestemmelser, medmindre andet er angivet i nærværende direktiv.

[...]

Dette direktiv bør medføre en yderligere harmonisering af ophavsmænds ret til overføring til almenheden. Denne ret skal opfattes bredt som omfattende enhver overføring til den del af almenheden, som ikke befinder sig på det sted, hvorfra overføringen finder sted. Denne ret omfatter enhver sådan form for trådbunden eller trådløs transmission eller retransmission af et værk til almenheden, herunder udsendelse i radio og fjernsyn. Denne ret bør dog ikke omfatte andre handlinger.«

8 Artikel 1 i direktiv 2001/29 bestemmer:

»1. Dette direktiv vedrører retlig beskyttelse af ophavsret og dermed beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked med særligt henblik på informationssamfundet.

2. Med undtagelse af de i artikel 11 anførte tilfælde berører dette direktiv ikke de gældende fællesskabsbestemmelser om:

a) retlig beskyttelse af edb-programmer

[...]«

9 Artikel 2, litra a), i direktiv 2001/29 bestemmer:

»Medlemsstaterne indfører en eneret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis:

a) for ophavsmænd for så vidt angår deres værker«.

10 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 bestemmer:

»Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstilling af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.«

Nationale bestemmelser

- 11 Direktiv 91/250 blev gennemført i tjekkisk ret ved lov nr. 121/2000 om ophavsret, om beslægtede rettigheder og om ændring af visse love (zákon č. 121/2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů) af 7. april 2000 (herefter »lov om ophavsrettigheder«).
- 12 I medfør af denne lovs artikel 2, stk. 1, omfatter ophavsretten ethvert litterært værk eller et hvilket som helst andet kunstnerisk af ophavsmanden skabt værk, udtrykt i en hvilken som helst form, som kan opfattes objektivt, herunder i elektronisk form, permanent eller midlertidigt, uanset rækkevidde, formål og betydnings.
- 13 Lovens artikel 2, stk. 2, bestemmer, at et edb-program ligeledes anses for et værk, såfremt det er originalt, i den betydning, at der er tale om ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.

14 Lovens artikel 65 bestemmer:

»1. Edb-programmer uanset udtryksform, herunder forberedende designmateriale, beskyttes som et litterært værk.

2. De idéer og principper, som ethvert element ved et edb-program er baseret på, herunder dem, der er grundlaget for forbindelsen med et andet program, nyder ikke beskyttelse i henhold til den pågældende lov.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Den 9. april 2001 indgav BSA i sin egenskab af forening til Ministerstvo kultury en ansøgning om tilladelse til fælles forvaltning af ophavsrettigheder til edb-programmer i henhold til artikel 98 i lov om ophavsrettigheder. I en skrivelse dateret den 12. juni 2001 definerede BSA omfanget af disse rettigheder.

16 Denne ansøgning blev afslået, ligesom en klage over denne afgørelse blev forkastet. BSA anlagde derefter et søgsmål for Vrchní soud v Praze til prøvelse af disse afgørelser.

17 Efter at disse to afgørelser om afslag var blevet annulleret af Nejvyšší správní soud, som sagen var blevet henvist til, traf Ministerstvo kultury derefter en ny afgørelse den 14. april 2004, hvorved BSA's ansøgning på ny blev afslået. Foreningen indgav klage over denne nye afgørelse til Ministerstvo kultury, som annullerede afgørelsen om afslag.

- 18 Den 27. januar 2005 vedtog Ministerstvo kultury en ny afgørelse, hvorved BSA's ansøgning endnu engang blev afslået, bl.a. med den begrundelse, for det første at lov om ophavsrettigheder udelukkende beskytter edb-programmets kilde- og objektkode, men under ingen omstændigheder resultatet af visningen af programmet på computerens skærm, idet den grafiske brugergrænseflade alene omfattes af beskyttelsen mod illoyal konkurrence. For det andet anførte ministeriet, at fælles forvaltning af edb-programmer ganske vist teoretisk er mulig, men at obligatorisk fælles forvaltning imidlertid ikke kunne komme på tale, og at en frivillig fælles forvaltning ikke var hensigtsmæssig.
- 19 BSA indgav en klage over denne afgørelse, som ved afgørelse af 6. juni 2005 blev forkastet af Ministerstvo kultury. Foreningen anlagde herefter sag for Městský soud v Praze til prøvelse af denne afgørelse. I forbindelse med søgsmålet gjorde BSA gældende, at den definition af et edb-program, som følger af artikel 2, stk. 2, i lov om ophavsrettigheder, ligeledes omfatter en grafisk brugergrænseflade. Ifølge foreningen kan et edb-program både opfattes på et objekt- eller kildekodeniveau og på et kommunikationsniveau (kommunikationsgrænseflade).
- 20 Da Městský soud v Praze forkastede søgsmålet, appellerede BSA afgørelsen til Nejvyšší správní soud. BSA er af den opfattelse, at et edb-program er genstand for en anvendelse, når det vises på brugerskærme, og at en sådan anvendelse derfor skal nyde ophavsretlig beskyttelse.
- 21 Nejvyšší správní soud har i relation til fortolkningen af bestemmelserne i direktiv 91/250 besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 1, stk. 2, i direktiv [91/250] fortolkes således i relation til ophavsretlig beskyttelse af et edb-program som et værk omfattet af [dette] direktiv, at

udtrykket »enhver form, hvori et edb-program udtrykkes« også omfatter et edb-programs grafiske brugergrænseflade eller dele heraf?

- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, er der i så fald ved en tv-udsendelse, hvorved offentligheden sættes i stand til at have en sansemæssig oplevelse af et edb-programs grafiske brugergrænseflade eller dele heraf, selv om der ikke herved opnås mulighed for aktivt at kunne kontrollere programmet, tale om at gøre et værk eller en del heraf tilgængeligt for offentligheden som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv [2001/29]?«

Om Domstolens kompetence

- ²² Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at de faktiske omstændigheder i hovedsagen ligger forud for Den Tjekkiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union. Ministerstvo kultury's første afgørelse blev nemlig truffet den 20. juli 2001.
- ²³ Ministerstvo kultury vedtog imidlertid efter en række klager fra BSA en ny afgørelse den 27. januar 2005, hvorved BSA's ansøgning på ny blev afslået. Da BSA uden held havde anfægtet denne nye afgørelse for Ministerstvo kultury, anlagde foreningen sag ved Městský soud v Praze med henblik på at få afgørelsen annulleret.

- 24 Det bemærkes på den ene side, at den omtvistede afgørelse i hovedsagen ligger efter tidspunktet for Den Tjekkiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, og at den regulerer et fremtidigt og ikke et tidligere forløb, og på den anden side, at den nationale ret spørger Domstolen om de EU-bestemmelser, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (jf. dom af 14.6.2007, sag C-64/06, Telefónica O2 Czech Republic, Sml. I, s. 4887, præmis 21).
- 25 For så vidt spørgsmål forelagt af nationale retsinstanser angår fortolkningen af EU-retten, er Domstolen forpligtet til at træffe afgørelse uden principielt at skulle gøre sig overvejelser med hensyn til de omstændigheder, der har givet de nationale retsinstanser anledning til at forelægge Domstolen de pågældende spørgsmål, og hvorunder de vil anvende den EU-retlige bestemmelse, som de har anmodet Domstolen om at fortolke (jf. dom af 5.12.1996, sag C-85/95, Reisdorf, Sml. I, s. 6257, præmis 15, og dommen i sagen Telefónica O2 Czech Republic, præmis 22).
- 26 Forholdet ville kun være et andet, såfremt enten den EU-retlige bestemmelse, der ønskes fortolket af Domstolen, ikke finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, hvilke omstændigheder er indtruffet forud for en ny medlemsstats tiltrædelse af Den Europæiske Union, eller såfremt det er åbenbart, at den EU-retlige bestemmelse, som Domstolen anmodes om at fortolke, ikke kan finde anvendelse (dommen i sagen Telefónica O2 Czech Republic, præmis 23).
- 27 Dette er imidlertid ikke tilfældet i nærværende sag. Domstolen har derfor kompetence til at fortolke de af den forelæggende ret omtalte direktiver, og de spørgsmål, som er forelagt af denne, skal derfor besvares.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 28 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om et edb-programs grafiske brugergrænseflade er en form, hvori et edb-program udtrykkes i henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 91/250, og således er omfattet af den ophavsretlige beskyttelse, som edb-programmer nyder i henhold til dette direktiv.
- 29 Direktiv 91/250 definerer ikke begrebet »enhver form, hvori et edb-program udtrykkes«.
- 30 Under disse omstændigheder skal dette begreb defineres under hensyn til ordlyden af artikel 1, stk. 2, i direktiv 91/250 og konteksten for denne bestemmelse, hvori det er anvendt, samt i lyset af såvel formålene med hele direktivet som med bestemmelserne i international ret (jf. analogt dom af 16.7.2009, sag C-5/08, Infopaq International, Sml. I, s. 6569, præmis 32).
- 31 I henhold til artikel 1, stk. 1, i direktiv 91/250 beskyttes edb-programmer ophavsretligt som litterære værker efter Bernerkonventionen. Artiklens stk. 2 udvider beskyttelsen til enhver form, hvori edb-programmet udtrykkes.

- 32 Første punktum i syvende betragtning til direktiv 91/250 anfører, at betegnelsen »edb-program« i henhold til direktivet omfatter programmer i enhver form, herunder programmer inkorporeret i datamater.
- 33 I den forbindelse skal der henvises til TRIPs-aftalens artikel 10, stk. 1, der bestemmer, at edb-programmer, uanset om der er tale om kilde- eller objektkode, beskyttes som litterære værker i henhold til Bernerkonventionen.
- 34 Det følger heraf, at et edb-programs kilde- og objektkode er former, hvori dette edb-program udtrykkes, og som følgelig omfattes af den ophavsretlige beskyttelse af edb-programmer i henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 91/250.
- 35 Genstanden for beskyttelsen i henhold til direktivet er således edb-programmet i alle de former, hvori det kan udtrykkes, og som gør det muligt at gengive det på forskellige edb-sprog, såsom kilde- og objektkoden.
- 36 Der skal ligeledes lægges vægt på andet punktum i syvende betragtning til direktiv 91/250, hvorefter betegnelsen »edb-program« også omfatter forberedende designarbejde, der fører til udviklingen af et edb-program, under forudsætning af at det forberedende arbejde er af en sådan karakter, at et edb-program på et senere stadium kan være resultatet heraf.
- 37 Genstanden for beskyttelsen i henhold til direktiv 91/250 er således former, hvori et edb-program kan udtrykkes, samt forberedende designarbejde, der kan føre til henholdsvis, at et sådant program reproduceres, eller at det skabes på et efterfølgende stadium.

- 38 Som generaladvokaten har anført i punkt 61 i forslaget til afgørelse, skal enhver form, hvori et edb-program udtrykkes, beskyttes fra det tidspunkt, hvor dens reproduktion foranlediger reproduktion af selve edb-programmet og således gør det muligt for computeren at udføre sin opgave.
- 39 I overensstemmelse med tiende og ellefte betragtning til direktiv 91/250 er grænseflader de dele af et edb-program, som tilvejebringer denne sammenkobling og interaktion mellem alle programmel- og maskineldelene og andre maskinel- og programmeldele samt med brugerne, således at disse dele fungerer fuldt ud efter hensigten.
- 40 Den grafiske brugergrænseflade er en interaktiv grænseflade, der muliggør kommunikation mellem edb-programmet og brugeren.
- 41 Under disse omstændigheder gør den grafiske brugergrænseflade det ikke muligt at reproducere edb-programmet, men den udgør alene et element ved dette program, ved hjælp af hvilket brugerne kan udnytte det pågældende programs funktioner.
- 42 Det følger heraf, at denne grænseflade ikke er en form, hvori et edb-program kan udtrykkes i henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 91/250, og at den derfor ikke omfattes af den særlige ophavsretlige beskyttelse af edb-programmer i henhold til dette direktiv.
- 43 Selv om den forelæggende ret har begrænset sit spørgsmål til fortolkningen af artikel 1, stk. 2, i direktiv 91/250, er denne omstændighed ikke til hinder for, at Domstolen oplyser den om alle de momenter angående fortolkningen af EU-retten, som kan være til nytte ved afgørelsen af den sag, som verserer for den, uanset om den

har henvist til dem i sit spørgsmål eller ej (jf. i denne retning dom af 26.4.2007, sag C-392/05, Alevizos, Sml. I, s. 3505, præmis 64 og den deri nævnte retspraksis).

- 44 Det skal i den forbindelse efterprøves, om et edb-programms grafiske brugergrænseflade omfattes af den almindelige ophavsretlige beskyttelse i henhold til direktiv 2001/29.
- 45 Domstolen har udtalt, at ophavsretten efter direktiv 2001/29 kun kan finde anvendelse i relation til en genstand, der er original i den forstand, at den er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse [jf. i denne retning for så vidt angår artikel 2, litra a), i direktiv 2001/29 Infopaq International-dommen, præmis 33-37].
- 46 En grafisk brugergrænseflade omfattes følgelig i sin egenskab af et værk af den ophavsretlige beskyttelse, såfremt den er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.
- 47 Det tilkommer den nationale ret at efterprøve, om dette er tilfældet i den tvist, der er indbragt for den.
- 48 Ved denne bedømmelse skal den nationale ret navnlig tage hensyn til den konkrete opsætning eller udformning af alle de komponenter, der er en del af den grafiske brugergrænseflade, med henblik på at fastslå, hvilke af disse der opfylder originalitetskriteriet. Dette kriterium opfyldes i den forbindelse ikke af en grafisk brugergrænseflades komponenter, som udelukkende kendetegnes ved deres tekniske funktion.

- 49 Som generaladvokaten har anført i punkt 75 og 76 i forslaget til afgørelse, er originalitetskriteriet ikke opfyldt, såfremt de nævnte komponenters udtryksform er bestemt af den tekniske funktion, idet de forskellige måder, hvorpå idéen kan virkeliggøres, er så begrænsede, at idéen og udtrykket er sammenfaldende.
- 50 I en sådan situation giver den grafiske brugergrænseflades komponenter ikke ophavsmanden mulighed for at udtrykke sin kreative ånd på en original måde og skabe et resultat, der udgør hans egen intellektuelle frembringelse.
- 51 På baggrund af det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at en grafisk brugergrænseflade ikke udgør en form, hvori et edb-program udtrykkes i henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 91/250, og at den ikke omfattes af den ophavsretlige beskyttelse af edb-programmer i henhold til dette direktiv. En sådan grænseflade kan imidlertid være omfattet af den ophavsretlige beskyttelse i henhold til direktiv 2001/29 i sin egenskab af et værk, såfremt denne grænseflade udgør ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.

Det andet spørgsmål

- 52 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en tv-udsendelse af en grafisk brugergrænseflade er en overføring til almenheden af et værk, der omfattes af den ophavsretlige beskyttelse i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.
- 53 I overensstemmelse med denne artikel tillægger medlemsstaterne ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

- 54 Det følger af 23. betragtning til direktiv 2001/29, at begrebet »overføring til almenheden« skal forstås i bred forstand. En sådan fortolkning forekommer endvidere uomgængeligt nødvendig for at nå det primære formål med det nævnte direktiv, som i henhold til niende og tiende betragtning er at indføre et højt beskyttelsesniveau for bl.a. ophavsmænd, således at disse kan modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres værker, bl.a. i tilfælde af en overføring til almenheden (dom af 7.12.2006, sag C-306/05, SGAE, Sml. I, s. 11519, præmis 36).
- 55 Det følger heraf, at en tv-udsendelse af et værk principielt er en overføring til almenheden, som ophavsmanden til dette værk har eneret til at tillade eller forbyde.
- 56 Det fremgår endvidere af denne doms præmis 46, at en grafisk brugergrænseflade kan udgøre ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.
- 57 Selv om der i forbindelse med en tv-udsendelse vises en grafisk brugergrænseflade, modtager seerne imidlertid alene denne grafiske brugergrænseflade passivt uden at have adgang til aktiv deltagelse. De kan ikke anvende grænsefladens funktion, som består i at muliggøre en interaktion mellem edb-programmet og brugeren. Henset til at den grafiske brugergrænseflade i forbindelse med en tv-udsendelse ikke stilles til rådighed for offentligheden på en sådan måde, at disse personer får adgang til det vigtigste forhold ved en grænseflade, nemlig interaktionen med brugeren, foreligger der ingen overføring til almenheden af en grafisk brugergrænseflade i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.
- 58 Det andet spørgsmål skal følgelig besvares med, at en tv-udsendelse af en grafisk brugergrænseflade ikke udgør en overføring til almenheden af et værk, der nyder ophavsretlig beskyttelse i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.

Sagens omkostninger

- 59 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) **En grafisk brugergrænseflade udgør ikke en form, hvori et edb-program udtrykkes i henhold til artikel 1, stk. 2, i Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer, og den omfattes ikke af den ophavsretlige beskyttelse af edb-programmer i henhold til dette direktiv. En sådan grænseflade kan imidlertid være omfattet af den ophavsretlige beskyttelse i sin egenskab af et værk i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, såfremt denne grænseflade udgør ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.**

- 2) **En tv-udsendelse af en grafisk brugergrænseflade udgør ikke en overføring til almenheden af et værk, der nyder ophavsretlig beskyttelse i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.**

Underskrifter